

Baradla-barlang Dancza-víznyelő

kutatási jelentés a 2020. évi tevékenységről

Meteor TTE Baradla Barlangkutató Csoport

Összefoglalás

Barláng neve: Baradla-barang (Dancza-víznyelő)

Kataszteri száma: 5430-1

A kutatással érintett barlangszakasz: teljes barlang

A kutatási engedély jogosultja: Meteor Természetbarátok Turista Egyesülete

A kutatási engedély kibocsátója, száma: B-A-Z Megyei Kormányhivatal, 16/7332-4/2016.

A kutatási engedély lejárata: 2020.12.31

Jelentés időszaka: 2020. január 1. – december 31.

Kutatásvezető: Dr. Végh Zsolt

Kutatásvezető-helyettes: Gruber Péter Sebestyén

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva): hossza 22000 méter, vertikális kiterjedése 112 méter

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: hossza 0 m, vertikális kiterjedése 0 m.

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén: hossza 22027 méter, vertikális kiterjedése 112 méter

A jelentés lezárásának időpontja: 2021. február 11.

A jelentést összeállította: Gruber Péter Sebestyén

Kutatási előzmények

A Baradlában a Wettersteini Mészköben kialakult **Dancza-víznyelő** az egykori Csónakázó-tó jobb partján nyílik, nem messze József Nádor oszlopától. Két mélyedés található egymástól néhány méterre, amelyből a második lett megbontva az 1950-es években Dancza János vezetésével. A kutatás célja az alsó barlang elérése volt. A meglehetősen szűk járatot robbantással tágították, majd bejutottak egy aknába, amely lefelé összeszűkül. A Dancza által elért mélység a korabeli beszámolók alapján 40 m volt, azonban a víznyelő újbóli megbontása során kiderült, hogy ez csak körülbelül 22-25 méter lehetett. 1975-ben a Baradla Barlangkutató Csoport a nyelőbe befolyó 50 liter/perces vízfolyást 5 kg fluoreszcein ammónium-hidroxidos oldatával festette meg. A fluoreszcein 6 nap múlva jelent meg a Jósvalforráscsoport Medence- és Cső-forrásában. A Dancza-víznyelőtől Aggtelek irányába visszafelé körülbelül 30 méterre egy másik mélyedés is található, amely szinte teljes egészébe fel van töltődve. Valószínű, hogy egykoron a Dancza-víznyelő is hasonló lehetett. Ez a Dancza-víznyelő iker párjának tekinthető, ugyanis a nyelő feltárása során a Baradla Barlangkutató Csoport kutatói bejutottak az ikernyelő felharapódzó kürtője alá. A víznyelő fő járatának Jósvalfő irányában is létezik hasonló iker nyelőjárata, amely a főágban csak szűk hasadékként jelentkezik, a mélyben azonban már jól korrodált akna található, amely közel párhuzamosan halad a Dancza-víznyelő fő vízvezető aknájával. A víznyelőről tudjuk, hogy régen is szinte színültig feltelt vízzel, és az így megrekedt víz nagyon lassan, több hét, esetleg hónap alatt apadt csak le. Jelenleg a víznyelő mélysége megközelíti a 40 métert, amely viszonylag nagyon közel lehet a Hosszú-Alsó-barlang fő vízvezető járatához, ugyanis nagyobb árvizek esetén a víznyelőben hirtelen feltör alulról a víz, és amilyen hirtelen megjelent, olyan gyorsan távozik is belőle az alsóbarlang irányába, szinte egyik napról a másikra. Hosszan tartó nagy árvizek esetén, amikor a Bába-lyuk feltöltődik vízzel és a nyelő szájában nagyméretű tó keletkezik, a Dancza-nyelő is szinte színültig megtelik, azonban a már említett Jósvalfő irányában található keskeny hasadékon keresztül lecsapolódik a vize, így az aknában nyugalmi állapot áll be. Ez addig tart, míg a Hosszú-Alsó-barlangban megszűnik a túlnyomás és a víz távozik az alsó barlangjártatba.

Beszámoló a 2020-ban végzett kutatási tevékenységről

2020-ban pénzügyi forrás hiányában (a munkálatok számított költsége kb. 500.000 Ft) nem tudtuk elvégezni az elektromos rendszer és a szállítópálya felújítását, így kutató munkát nem folytattunk a víznyelőben.

Amennyiben a jövőben sikerül forrást találnunk a felújításra és tovább tudjuk folytatni a víznyelő feltáró kutatását, abban az esetben kívánjuk csak benyújtani a vagyonkezelői hozzájárulás iránti kérelmünket.

Aggtelek, 2021. február 11.

Gruber Péter
kutatásvezető helyettes

Musztáng-barlang

kutatási jelentés

a 2020. évi tevékenységről

Meteor TTE Baradla Barlangkutató Csoport

Összefoglalás

Barlang neve: Musztáng-barang

Kataszteri száma: 5440-4

A kutatással érintett barlangszakasz: teljes barlang

A kutatási engedély jogosultja: Meteor Természetbarátok Turista Egyesülete

A kutatási engedély kibocsátója, száma: B-A-Z Megyei Kormányhivatal, 9978/2017

A kutatási engedély lejárata: 2021.12.31

Jelentés időszaka: 2020. január 1. – december 31.

Kutatásvezető: Dr. Végh Zsolt

Kutatásvezető-helyettes: Gruber Péter Sebestyén

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva): hossza 263 méter, vertikális kiterjedése 52 méter

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: hossza 0 m, vertikális kiterjedése 0 m.

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén: hossza 263 méter, vertikális kiterjedése 52 méter

A jelentés lezárásának időpontja: 2021. február 11.

A jelentést összeállította: Gruber Péter Sebestyén

Kutatási előzmények

A barlang régóta ismert egyik huzatos végpontján lévő szűkület 2014-ben ki lett tágítva, mely egy kisebb terembe vezetett. 2017. február 11-én sikerült a törmelék átbontása és a feltárók bejutottak a barlang aktív patakos ágába. Az akna aljából két irányban indult ismeretlen járat. Az ÉNy-i irányú ág viszonylag hamar néhány méter után járhatatlanná szűkül, de a patakos járat vize ebből a szűk hasadékból érkezik. A DK-i ág hosszan járhatónak bizonyult, mintegy 50 méter hosszban, melyet egy állandó szifon vize zárt le. A szifonban elnyelődő vizet az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei még a felfedezés napján megfestették 2 kg fluoreszcein oldattal.

A megfestett víz 2017. 03. 09-én jelent meg a Kis-Tohonya-forrás vizében. Vízmintákat vettük az eltelt időszak környező forrásaiból is, így műszeres vizsgálat után megállapításra került, hogy a nyomjelző anyag megjelent a Babot-tút és a Szabó-kút vizében is. A nyomjelzőanyagot legnagyobb mennyiségben a Kis-Tohonya-forrásban sikerült kimutatni, így egyértelművé vált a Musztáng-barlang – Vass Imre-barlang – Kis-Tohonya-forrás hidrológiai kapcsolat.

2017. 03. 08-11. kutatóhétvégén sikerült a szifon vizét leszivattyúzni, és mintegy 50 méter hosszban további járatokat feltárni. Sajnálatos módon a szifon vize nagy ütemben töltődött vissza, így a feltárást hamar félbe kellett szakítani. Párhuzamosan megkezdődött az 1. sz. szifon tágítása.

2017. 04. 07-09. kutatóhétvégén sikerült a szifon vizét ismét leszívni és további kb. 30 új járatot feltárni. A járat egy kb. 10 méter mélységű aknában végződött, ahonnan idő és felszerelés hiányában kellett visszafordulni. Az akna aljában ismét lehetett látni a patak vizét.

2017. 05. 03-07. kutatótábor alatt folytatódott az 1. sz. szifonban a járattágítás. Az új végpontban sikerült az akna aljára ereszkedni és folytatni a feltárást. Biztonságtechnikai okokból az aknában ideiglenes vaslétra került beépítésre. A járat aljában a 2. sz. szifon állta a felfedezők útját. A kürtőben sikerült kimászni a felfelé induló fosszilis járatot, de az sajnos nem kerülte meg a szifont, hanem nagy magasságban összezárult. Feltárt járatok hossza kb. 50 méter. Megkezdődött a 2. sz. szifon szivattyúzásának kiépítése is.

A nyár és az ősz során több műszakban az 1. sz. és a 2. sz. szifon járattágítása folyt. Az őszi esőzések után már nem lehetett megközelíteni a barlang belső vizes járatait, így továbbra is az 1. sz. szifon tágítása zajlott.

2018. 01. 07-08. közötti kutató hétvégén az I. szifon járattágítása folyt. Továbbá átépült a II. sz. szifon szivórendszere, előkészítve annak leszívására.

2018. 04. 07-08. között befejeződött az I. sz. szifon felbővítése. A munkálatom elérték céljukat, hogy a várható maximális visszatöltődés során is biztonságos légrés maradt, melyen keresztül a barlang elhagyható, akár egy vízbetörés során is.

2018. 05. 04-06 I. és II. szifon közötti járat tágítását végeztük, majd elkezdtük a II. szifon víztelenítését, de az időközben leesett csapadék miatt a vízleszívás nem sikerült.

2018. 06. 02-án sikerült a II. szifon leszívása. Az újonnan feltárult rész sajnos néhány méter után egy erősen lejtő letöréshez vezetett, melyet víz töltött ki. III. szifon elérése.

2018. 09. 12-én 10 órás szivattyúzással sikerült a III. szifon leszívása, azonban a szifon alján a járat összeszűkül. Sajnos csak nagyon nagy erőfeszítéssel érhető el a végpont, az I., II. és III. szifon víztelenítése már közel 1-1,5 napot vesz igénybe, az összeszűkülő végpont csak ezután érhető el, **így a kutatás felfüggesztése mellett döntöttünk.**

2019-ben elkezdtük a barlang felmérését, amely a 2. sz. szifonig sikerült.

Beszámoló a 2020-ban végzett kutatási tevékenységről

2020-ban a barlang felmérésének befejezését, továbbá a záró kutatási dokumentáció összeállítását terveztük. Kutatásunkat a szomszédos Haragistyai-rókalyukban folytattuk, a Musztáng-barlangban az alsó patakos ág vízhozamát vizsgáltuk meg több alkalommal is, hogy nyílik-e lehetőség egy szárazabb időszakban a 2. sz. szifon víztelenítésére és a felmérések befejezésére a 3. sz. szifonig. Sajnos ilyen száraz időszak nem volt a 2020. évben, így a tervezett méréseket sem tudtuk befejezni.

2021-ben tervezzük a barlang felmérésének befejezését, továbbá a záró kutatási dokumentáció összeállítását.

Aggtelek, 2021. február 11.

Gruber Péter
kutatásvezető helyettes